

## **ТИПИ МОВНИХ ОСОБИСТОСТЕЙ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ (на матеріалі англомовних Інтернет-форумів)**

Спілкування в мережі Інтернет є повсякденною справою для багатьох людей. Юзери використовують Інтернет для задоволення різних власних потреб. Одні віддають перевагу спілкуванню в комунікативних сервісах Інтернет, інші читають новини та відвідують інформаційні сервіси. Так чи інакше, мережа охопила майже кожного з нас. Можна з впевненістю стверджувати, що в центрі комунікативної концепції Інтернету стоїть особистість як суб'єкт мовної діяльності, віртуального спілкування, як особистість, яка створює віртуальну реальність [4; 11]. Саме дослідження мовної особистості у віртуальному просторі становить науковий інтерес.

Проблему мовної особистості розробляли вчені різних країн, які працювали в межах різних мовознавчих напрямів, зокрема Г.І. Богін, Ю.Н. Караулов, В.І. Карасик, О.Л. Кузьменко, В.Д. Лютікова, К.Ф. Седов, С.О. Сухих, В.І. Тхорік, Н. Хомські та ін. [1; 3; 2; 5; 6; 7; 8; 9, 12]. Розробка поняття мовної особистості та створення її моделі належить Г.І. Богіну, який розглядає людину з точки зору здатності створювати та сприймати мовні твори [1; 12]. Видатний американський лінгвіст Ноам Хомські у своїх працях робить акцент на тому, що мова має індивідуальний характер. Він запропонував розрізнити внутрішню мову (I-language) та зовнішню мову (E-language) [12; 31]. Саме «внутрішня мова» і є «персональною мовою» особистості, оскільки знання та досвід кожної людини – унікальні та різноманітні. У наслідок цього кожна особистість інтерпретує одне й те ж явище по-різному, що призводить до конструювання зовсім різних граматик [12; 157]. Ю.Н. Караулов розглядає мовну особистість як сукупність здатностей та характеристик людини, що обумовлюють створення та сприйняття мовних відтворень (текстів). Ці тексти відрізняються ступенем структурно-мовної складності, глибиною та точністю відображення дійсності, певною цільовою спрямованістю [3; 3]. У нашій статті ми дотримуємось визначення мовної особистості, що запропоноване С.О. Сухих. Він розуміє мовну особистість як складну, багаторівневу, функціональну систему, що включає рівень володіння мовою (мовна компетенція), рівень володіння засобами здійснення мовної взаємодії (комунікативна компетенція) та рівень знань про світ (тезаурус) [8; 87].

Мовні особистості, представлені у форумній комунікації, пропонуємо класифікувати за видом ілокутивної мети висловлювання:

- 1) образити учасника комунікації та ускладнити спілкування на форумі:  
а) троль (troll) б) критик (critic) в) флудер (flooder) д) нефер (neffer)  
е) флеймер (flamer);

2) надати достовірну інформацію стосовного певного питання:

а) інформатор (informer) б) філософ (philosopher) с) мережевий черв'як (net worm) д) фанбой (fanboy);

3) самоствердитись або звернути на себе увагу:

а) креативщик (creator) б) нубер (newbie) с) імідж-промоутер (self promoter) д) скиглій (askne);

4) нейтралізувати конфлікти під час спілкування та слідкувати за виконанням норм мережевого етикету:

а) модератор (moderator) б) дипломат (diplomat) с) пискипер (peacekeeper) [11].

Найбільш поширеним типом мовної особистості у форумній комунікації є так звані «тролі». Це особливий тип користувачів, мета яких надсилати грубі та провокаційні повідомлення на форум, що заважає дискусії та ображає її учасників. Спілкування такого типу особистості на форумі називається троллінгом (англ. trolling – лов риби на блешню). Розрізняють декілька видів троллінгу: «тонкий» та «товстий» троллінг. «Товстий» троллінг – завжди помітний на перший погляд. Повідомлення «товстих» тролів дуже зухвалі та містять прямі образи з використанням нецензурної лексики, наприклад:

**Re: freshmen hazing**

*Maybe don't be an ass and bully kids who are new to your school?*

**Re: freshmen hazing**

*maybe because thats a tradition that has been kept since my school started decades ago?? seriously, if you dont have anything important to say to me (since im the thread starter) stfu and gtfo of my thread*

**Re: freshmen hazing**

**Quote:**

Originally Posted by **Sandwich** 

*Maybe don't be an ass and bully kids who are new to your school?*

*Fuck you, it's tradition and it's fun*

[<http://www.teenhut.net/general-teen-advice/111079-freshmen-hazing.html>].

Повідомлення характеризується використанням стилістично-зниженої лексики (stfu – shut the fuck up, gtfo – get the fuck out, fuck you) з метою образити комуніканта. Відповідь на повідомлення починається з того самого модального слова (maybe), що і зауваження автора попереднього посту. У цьому випадку, вживання модального слова не свідчить про невпевненість комуніканта, а є певним комунікативним ходом з метою дражніння (перекривлювання).

«Товстий» троллінг є досить поширеним явищем у форумній комунікації. Діяльність такого виду мовної особистості обумовлюється тим фактом, що спілкування відбувається в опосередкованому режимі (тобто через комп'ютер), що є сприятливим для мовця-троля [10; 153]. Також прикладом «товстого» троллінгу можна вважати таке повідомлення:

**Re: Hate umbridge? Click here.**

 *just get an hex and split her in two ...*

☹️ *uuurrrggh that Umbridge woman !!!!!!!!!!!!!!! NO ! no capital letters for her : I mean that umbridge woman ..... EVEN makes me cry for TRelawney ( which is a bit, lol )*

☹️ *I just wish there were less muggle-acting-like people in the ministry of magic don't you think ?! Muggles using this forum are more like witches and wizards facing to her .... she ...YEAH that's it : would have been very close friend with auntie Petunia and would have probably-certainly-married dear uncle Vernon !! 😊 aaah I just can't help imagining her head covered with bleeding words from her stupid quill "I swear I'm a big fat ugly stinky prat" and mind I'm pretty kind ... 😊 well ..that was my opinion about that fool stubborn stupid disgusting umbreedj woman .... 😊 hee hee hee jsut can't wait to see her head ripped off !*

[<http://www.killermovies.com/forums/f44/t31518.html>].

Повідомлення дуже вирізняється від інших постів. У ньому наявні лексичні одиниці з негативною конотацією по відношенню до об'єкта спілкування, що використовуються з метою викликати суперечку. Незавершені синтаксичні конструкції, використання вигуків, а також вживання засобів параграфеміки, таких як капіталізовані літери, жирний шрифт, негативні смайлики, свідчать про надмірну емоційність повідомлення.

«Тонкий» троллінг – це зовсім інший тип комунікації. Як правило, такий вид троллінгу важко розпізнати, оскільки користувачі, що використовують таку тактику, не порушують правила спілкування, вони діють на межі, спонукаючи учасників до «словесної перестрілки». «Тонкий» троллінг важко розпізнати, якщо розглядати повідомлення окремо, контекст важливий в цьому випадку. Розглянемо приклад «тонкого» троллінгу, що можна спостерігати на форумі фільму «Аватар». Автор створив тред, присвячений обговоренню того, чому Джеймсу Камерону не слід створювати сиквел відомого фільму. Більшість користувачів усе ж таки вважають, що сиквел необхідний. Ця тема спричинила запеклу суперечку, підтримуючи чи навпаки виступаючи проти.

***Originally Posted by coyoteny1953***

***You make some very solid points as to why we should not have any sequels to AVATAR. However, the joy of the immersion into the world of James Cameron's AVATAR is worth the risks. Besides I WANT MORE! Just think also of utilizing ever improving technology and bringing it to us on the screen. Just do it right Mr. Cameron!***

*Okaaayy.... Just don't go around whining if the sequel fails, or if you get diabetes or something from the overdose of cinematic sugar...*

*Remember, in Indiana Jones 4, Ox loses his mind by staring too long into that skull's eyes. The same thing is likely to happen to you guys here... Trust me...*

*And remember: just because James Cameron has been good at sequels in the past, it doesn;t mean he is guaranteed to do it again here (actually, there's a greater chance that he won't, because Avatar is so great already and the pure brilliance is probably impossible to recreate). Not everyone is perfect, and yes, that includes Cameron.*

[<http://www.avatar-forums.com/showthread.php?t=13751&page=2>].

У своєму повідомленні автор вдається до метафори, апелюючи до майбутнього сиквелу фільму. Також автор апелює до сцени з іншого фільму,

говорячи про те, який ефект може мати фільм на глядачів. Повідомлення завершується цитатою (*Not everyone is perfect*), що розширюється самим автором. У цьому випадку метафора, апелювання та цитата мають аргументативний ефект.

Напротивагу тролям у форумній комунікації існує й інший вид особистості, що має назву «модератор». Модератор – постійно слідкує за тим, щоб користувачі на форумах дотримувались правил спілкування. У цю категорію не потрапляють модератори у класичному розумінні, тобто ті, хто адмініструють форуми. Модераторами виступають самі користувачі. Модератори тісно пов'язані з тролями, оскільки метою їхнього перебування на форумах є врегулювання конфліктів та корекція поведінки співбесідників, наприклад:

**Re: hate umbridge? Click here.**

*I h8 umbridge she is ttttttooooo mean i think wit Harry h8n Snape even more at da end of 5 6 n7 should b dead good!!!!!!!!!!!!*

*whoa ....I sense a bit of violence...here....uh.....\* takes all sharp object from the room\* pulls a hidden sword out and looks for umbridge :*

**Re: hate umbridge? Click here.**

*not you too.....put that down...and play nice....yes, we'd all like to hit her over the head with that....but play nice!*

**Re: hate umbridge? Click here.**

*not until she does!!!!*

**Re: hate umbridge? Click here.**

*well show you are better than her,,,*

[<http://www.killermovies.com/forums/f44/t31518.html>].

Наведений діалог ілюструє взаємодію мовця-троля та мовця-модератора, який намагається угамувати амбіції троля. Модератор використовує інфінітивні конструкції з імперативним значенням для досягнення своєї мети.

Іншим поширеним типом мовної особистості, представленої у форумній комунікації, є «скиглії», тобто особи, що постійно чимось незадоволені. Характерною рисою таких мовних особистостей є те, що в повідомленнях вони імітують скиглення за допомогою графічних засобів, тобто подвоєння голосних та приголосних у словах, наприклад:

*I knoee howw u feell cuzz damm ivee lostt so manyy friendss cuzz dey werentt being real friendss to mee & ended up talkin boutt mee behindd my bakk & stuff.. I've learnedd to never gievee out all ur trustt cuzz u thinkk u knoee emm & denn deyyu betreayy u. always happens to me. [<http://www.golivewire.com/forums/peer-eyopbet-support-a.html>].*

Використання такого прийому можна додати до негативних тактик, оскільки знижується читабельність повідомлення, у результаті чого формується негативне, а не співчутливе ставлення до мовця.

До негативних видів мовної особистості можна також додати мовця-флудера. Флудер – це комунікант, що надсилає беззмістовні повідомлення, тим самим ускладнюючи комунікацію, обмін інформацією та взаємодопомогу.

Прикладом розміщення флуду може стати тред на форумі, присвяченому обговоренню фільму «Аватар» (тред – від англ. thread – нитка; послідовність відповідей користувачів. Спочатку користувач надсилає перший лист, в якому задана проблема дискусії, а далі йдуть коментарі до першого повідомлення чи коментарі до коментарів, що створюють тред). Автор треду надсилає повідомлення такого змісту:

***Did Neytiri say "my" Jake?***

*There's something I noticed on this forum. Some people seem to think that Neytiri keeps calling Jake (and also Tsu'tay, in the beginning) "my" Jake. I mean, it certainly sounds like "my", but isn't it more likely some kind of Na'vi word used to address someone?* [ <http://www.avatar-forums.com/showthread.php?t=2735&page=1> ]

Тему повідомлення не можна вважати цікавою та дискусивною, але користувач створив цей тред, щоб з'ясувати для себе певний момент у фільмі. Майже одночасно комунікант отримує відповідь на своє питання та цілком задоволений нею. Але з якоїсь причини обговорення не завершується та продовжується майже рік. Тред налічує 365 постів, зміст яких зводиться до таких відповідей:

- *She says "Ma Jake", which means "O! Jake" using an archaic, poetic vocative. No proper way to convey that exact meaning in current, every day language.*
- *It's actually translated by "Ma" in the rest of languages (I'm Spanish and heard a clear Ma Jake).*
- *She says My Jake.*

Треди, де мовці обговорюють одну й ту саму тему роками, є досить поширеними на форумах. Пости містять, як правило, один чи два простих речення, зміст яких повторюється із повідомлення в повідомлення. Одним з підвидів флудера є так званий Grave Digger. Це такий вид користувача, мета якого знайти старе повідомлення, що обговорювалось декілька місяців тому, та дати йому нове життя.

Проявом флуду у форумній комунікації є також надсилання повідомлень, що виходять за межі обговорюваної теми (оффтопик). Нерідко трапляються випадки, коли комунікант змінює тему обговорення на більш цікаву для нього, наприклад: ***Topic: Last time, I swear...maybe***

***General G: General Grievous...what a character, total badass with a sweet voice and four lightsabers. Kills many Jedi, should have killed OBI but it would have mesed with the story line, so they couldn't***

*queeq, so help me God if you go off topic.*

*So discuss this character! Good or bad.*

***Schecter: ever try the new fish fillet sandwiches at wendy's? quite tasty they are.***

***Queeq: quote: (post)***

*Originally posted by Schecter*

*ever try the new fish fillet sandwiches at wendy's? quite tasty they are.*

***NO, tell me about it!***

***Queeq: But did he like the fish fillet sandwiches?***

**General G:** *agree, he was pretty badass in the novels, in the ROTs novel, I remember someone saying to him..."Think of your men!" GG replies..."Why should I?" I dunno, I thought that was pretty sweet and badass. They should have evolved his character in the movie, it would have drawn a bigger fanbase. And changed his death to something better I agree, someone of his caliber getting shot? Wow...*

**Schecter:** *i like a slice of cheese on my fish fillet*

**Exanda kane:** *This character is balls and so are Wendy's and fish fillet sandwiches. Get in.*

[<http://www.killermovies.com/forums/showthread.php?threadid=477744&pagenumber=3>].

Користувач General G створює тред, присвячений обговоренню позитивних та негативних рис персонажа з фільму «Зоряні війни». Користувач Schecter надсилає повідомлення, що зовсім не стосується теми обговорення. Користувач Queeq підхоплює оффтопікове повідомлення та починає розгортати зовсім іншу тему. Повідомлення, що не стосуються теми, як правило, використовуються користувачами для того, щоб звернути на себе увагу. Ці повідомлення характеризуються простою структурною організацією та зовсім не стосуються теми. Вони немовби засмічують тред. Оффтопик є порушенням мережевого етикету, оскільки розмиває тему спілкування та ускладнює читабельність треду.

Іншим типом мовної особистості, представленої у форумній комунікації, є мовець-філософ. До цього типу мовної особистості належать не лише користувачі філософських форумів. Повідомлення такого типу комуніканта, як правило, досить об'ємні, мають чітку завершену структуру, характеризуються використанням аргументативних прийомів, наприклад:

*Some good valid points ,however, I have some counter arguments or points to these:*

*Setting the following movies years after the first isn't a terrible idea, the length of a Navi's lifespan hasn't been disclosed so they may look, appear and feel just as young as they had been (e.x. Moat, she's the mother of Neytiri yet she looks as capable as the rest of the navi physically)*

*The whole exploring the different moons in addition to the life already on Pandora can be taken out of context if you easily over-exaggerate what results you expect from that statement to be in the product. It could be a little 20 minute thing in the film maybe more or less, I don't think it'd become the focal point of the movie either way even if it is implemented, just a small theme in it.*

*Having a child between Jake and Ney is both an addition to purity and subtraction, I won't tread here though because it's of personal opinions of the viewers so I can't say what's better to have shown. But I think a child would be an awesome addition to the relationship.*

*James Cameron has been working in the oceans with 3D technology for a untold amount of years now (I don't know the number off hand) so I think if he believes he can pull off this second movie in the ocean I'll trust him on it, and again the whole thing being the focal point is and can be exaggerated before its delivered like I previously said, we'll just have to wait and see.*

*The ending for me hit on a flat note, I loved everything leading up to it but it was a cliffhanger for me without a doubt, just seeing his eyes open with no answers as to what the remaining humans do/did, how rebuilding will work and where Neytiri/Jake go from there is something I thought needs answering.*

*So in conclusion, I'm all for the next movies, I enjoy not only the story and characters but I'm just a fanatic for high definition eye candy, I can't get over seeing Avatar on my home theater set up in my basement (haven't watched in a while because of college) but even on my photo editing monitor the colors and details are phenomenal so keep em coming.*

[<http://www.avatar-forums.com/showthread.php?t=13751&page=1>].

Повідомлення мовців-філософів характеризуються великим обсягом текстової інформації, що є нетиповим для віртуальної комунікації. Структурна організація повідомлення, з точки зору аргументації, не є завершеною. У пості відсутня вступна частина та наявна основна частина і висновки. Основна частина розділена на параграфи, кожен з яких присвячений окремому положенню. У кожному параграфі висловлюється власна точка зору стосовно ідей попередніх учасників дискусії. Повідомлення також характеризується використанням складносурядних та складнопідрядних речень, маркерів декларування позиції автора, що свідчить про високий рівень мовної компетенції користувача.

Проаналізовані типи користувачів форумів є найбільш поширеними мовними особистостями у віртуальному просторі. Кожен тип мовної особистості відрізняється певним набором лінгвістичних засобів, що використовуються для досягнення власної мети. Але необхідно пам'ятати, що за віртуальною мовною особистістю приховується людина, що, можливо, є зовсім іншою в реальному житті.

### ***Література***

1. Богин Г.И. Модель языковой личности в ее отношении к разновидностям текстов: автореф. дисс...д. филол. н. – Ленинград, 1984 – 20 с.
2. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. – М.: Гнозис, 2004 – 390с.
3. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. – М.: Наука, 1987 – 263с.
4. Компанцева Л.Ф. Интернет-комунікація: когнітивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти: Автореф. дис...д. филол. наук – К., 2007 – 36 с.
5. Кузьменко Е.Л. Вербальная характеристика личности: дисс...д. филол. н. – М., 2005 – 420 с.
6. Лютикова В.Д. Языковая личность: идиолект и диалект: дисс...д. филол. н. – Екатеринбург, 2000 – 316 с.
7. Седов К.Ф. Дискурс и личность: эволюция коммуникативной компетенции – М.: Лабиринт, 2004 – 320 с.
8. Сухих С.А. Черты языковой личности // Коммуникативно-функциональный аспект языковых единиц – Тверь, 1993 – с. 85-90
9. Тхорик В.И. Языковая личность (лингвокультурологический аспект): дисс...д. филол. н. – Краснодар, 2000 – 304 с.
10. Deepak Nayyar. Modern Mass Communication(Concepts and Processes) – Delhi, 2007 – 183 p.

11. Reed Mike. Flame Warriors - <http://redwing.hutman.net/~mreed/index.htm>
12. Smith Neil. Chomsky: Ideas and Ideals. – Cambridge University Press, 2002 – 279 p.

***Перелік джерел ілюстративного матеріалу:***

1. Avatar forum - <http://www.avatar-forums.com/forum.php>
2. Killer Movies Community forums - <http://www.killermovies.com/forums/>
3. Teen Hut - <http://www.teenhut.net/>
4. Live Wire Teen Forums - <http://www.golivewire.com/>

*Статтю присвячено лінгвістичному дослідженню мовної особистості у віртуальному просторі. У роботі визначено основні типи мовних особистостей у форумній комунікації та особливості вербальної поведінки.*

*Статья посвящена лингвистическому исследованию языковой личности в виртуальном пространстве. В работе определены основные типы языковых личностей в форумной коммуникации и особенности их вербального поведения.*

*The paper is devoted to the linguistic study of language personality in virtual communication. The work aims to determine basic types of language personalities in forum communication and their verbal behavior as well.*